

WIEL THEELEN OVER HET PROJECT SCHAPENBEGRAZING:

‘IK HEB EEN PRIMA BAND MET DE SCHAPEN’

HERDER FRANS HEIJCKERS, ‘HULPHERDER’ WIEL THEELEN (RECHTS) EN BORDERCOLLIE BILL MET OP DE ACHTERGROND DE KUDDE DRENTSE HEIDESCHAPEN.

De bermen langs de provinciale wegen worden regelmatig gemaaid met een maaimachine. Dat heeft voordelen, maar ook nadelen. Een nadeel is bijvoorbeeld dat bloemen ook worden weggemaaid, wat weer jammer is voor de bij, die het toch al moeilijk heeft. Om die reden experimenteert het cluster Wegbeheer met bembegrazing door schapen. Onze redacteur Janine Verstegen nam een kijkje bij het ‘Ei van St. Joost’, waar een steil talud wordt begraasd door schapen.

TEKST: JANINE VERSTEGEN | FOTO'S: PETER WIJNANDS (ZIE OOK DE FOTO OP DE COVER)

‘Schaapherder Frans Heijckers kwam twee jaar geleden naar ons toe met de vraag of de Provincie interesse had in begrazing met schapen’, vertelt René Roijen, die het project Schapenbegrazing leidt. ‘Op dat moment was dat nog een ongewone vraag, maar het wekte meteen mijn belangstelling. Vooral omdat de biodiversiteit en de bijensterfte veel aandacht heeft in Limburg. Om uit te testen of schapenbegrazing daar inderdaad een positief effect op zou hebben, zijn we vorig jaar gestart met een proef van een jaar op een paar plekken in Limburg. Die proef is geslaagd dus we gaan door met de begrazing door schapen. Dit jaar zijn er verschillende locaties bijgekomen waar de schapen grazen.’

VERKEERSVEILIGHEID

Is dat eigenlijk wel veilig; een kudde schapen vlak langs een provinciale weg? ‘We hebben een aantal maatregelen genomen om de veiligheid van mens en dier te waarborgen’, legt René uit. ‘Zo is schaapherder Frans 24/7 bereikbaar voor het geval

er iets gebeurt met de schapen. Op zulke momenten, maar ook als de schapen verplaatst moeten worden, werkt Frans samen met medewerker Wegbeheer Wiel Theelen. ‘Ik vind het wel leuk om af en toe een soort hulpherder te mogen zijn’, zegt Wiel. ‘Ik hou van dieren en heb intussen een prima band opgebouwd met de schapen. En met Frans ook trouwens: we zijn allebei echte buitenmensen. Hij leert me van alles over de natuur en over het gedrag van de schapen en de twee honden die hem helpen. Ik vind het fascinerend om ze samen aan het werk te zien. Sinds mijn samenwerking met Frans is mijn belangstelling voor schapen absoluut gegroeid. Op mijn beurt kan ik Frans veel leren over verkeersveiligheid en onze provinciale regels. Dat was voor hem natuurlijk in het begin abracadabra. Maar hij leert gelukkig snel.’

BLOEMETJES EN BIJTJES

‘In de bermen waar de schapen grazen, zie je de vegetatie inderdaad veranderen’, vertelt Wiel. ‘Er groeien meer bloemen

dus dat ziet er leuker uit en voor de natuur heeft het natuurlijk veel voordelen. Dus op plekken waar het kan, heeft deze manier van bembegrazing zeker mijn voorkeur.’ ‘Het is mooi om in de bermen weer bloemen te zien die daar al lang verdwenen waren’, vindt ook René. ‘Op die manier leveren we een bijdrage aan de aanpak van bijensterfte.’

Herder Frans legt uit hoe zijn schapen voor meer bloemen in het gras zorgen: ‘Op de eerste plaats zorgen de schapen voor natuurlijke bemesting. Daarnaast nemen ze in hun vacht stuifmeel mee. Na een week verhuizen ze naar een andere plek, waar dat stuifmeel weer uit hun vacht valt. Op die manier komt er een melange terug van bloemen en kruiden die op die plek al lang niet meer te zien waren. Ik zie in de bermen weer bloemen die ik vroeger als kind in het koren zag. Denk aan klaprozen en korenbloemen. Die zag je nog maar zelden en nu kleuren ze de bermen weer rood, paars en blauw. Prachtig toch?’ En

er is nog een voordeel, vult René aan: ‘De schapen zorgen met hun hoeven voor een vastere grasmat, zodat er minder kans is op uitspoelingen van de taluds.’

BORDERCOLLIES JAMES EN BILL

Bijzonder aan dit project is dat Frans niet alleen met schapen werkt, maar ook met mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Vanuit De Bosbeek in Posterholt helpen zij Frans bij het onderhoud aan de omheiningen en met het schoonmaken, voeren en verzorgen van de schapen en de twee honden. Die honden – de bordercollies James en Bill – vervullen een belangrijke rol bij het hoeden van de schapen. Dat blijkt maar weer eens als onze fotograaf vraagt of de schapen iets dichterbij het hek kunnen komen voor de foto. Frans geeft een korte aanwijzing, James neemt een spurt, springt soepel over het raster en blijft even bovenaan het talud staan met zijn kop laag bij de grond. Hoe hij het precies doet, is een geheim, maar de schapen lopen keurig naar het hek.